

stolslignende former — i almindelighed i offentlige møder. Lykkes det ikke ved forhandling at opnå et efter rådets opfattelse tilfredsstillende resultat, kan rådet i en — ligeledes offentlig — indberetning til regeringen (kongen) stemple den pågældende konkurrencebegrænsning som skadelig.

Loven er trådt i kraft den 1. januar 1954, forbudsreglerne dog først den 1. juli 1954.

2. I „nyetableringssakkunniga“s betænkning anbefalede kommissionsflertallet, at der blev givet næringsfrihedsrådet adgang til som en sidste udvej at foretage tvangsmæssige indgreb. Dette mødte imidlertid stærk modstand fra erhvervsside, og efter forhandling med erhvervenes hovedorganisationer samt forbrugernes og lønmodtagernes organisationer fremsatte regeringen et lovforslag, der som nævnt i almindelighed begrænsede rådets virksomhed til den særlige undersøgelses- og forhandlingsprocedure, men som til gengæld gik videre end kommissionsforslaget ved indførelse af de nævnte generelle forbud. Lovforslaget blev i rigsdagen vedtaget praktisk taget uden ændringer.

For en vurdering af lovens indhold og betydning omkring dens tilblivelse er det af betydning at kende lidt til udviklingen i den holdning, næringslivets organisationer har indtaget overfor konkurrencebegrænsninger.

Det svenske erhvervsliv synes i ret høj grad positivt indstillet overfor bestræbelserne for at hindre skadelige virkninger af konkurrencebegrænsning, og som konkrete udtryk herfor fremhæves, at erhvervslivet i betydeligt omfang har søgt at gennemføre en „selvsanering“ ved frivillig ophævelse eller modificering af konkurrencebegrænsende aftaler. Allerede i tiden omkring gennemførelsen af 1946-loven blev der indenfor Sveriges Industriförbund udfoldet visse bestræbelser for en dekartellisering, og disse bestræbelser har taget mere konkret form ved, at der i 1950 er nedsat en kartelkomité bestående af fremtrædende industrifolk og oprettet et særligt kontor, Industriförbundets kartellbyrå.

Medens dette kartelkontor systematisk gennemgår de horisontale aftaler indenfor industrien og forhandler med aftaledeltagerne om ophævelser eller lempelser, er der iværksat en tilsvarende gennemgang af de vertikale aftaler — der omfatter flere om-

sætningsled — ved et i 1951 nedsat „Næringslivets konkurrensnämnd“, der er sammensat af repræsentanter for industriens, håndværkets, engros- og detailhandelens hovedorganisationer.

Denne selvsaneringsvirksomhed, der offentligt er blevet understøttet af agitation for de liberale frikonkurrensejns punkter, har formentlig været ret stærkt medvirkende til, at man i Sverige foreløbig har bestemt sig for en lovgivning, hvorefter spørgsmålene om skadelige konkurrencebegrænsninger i almindelighed alene søges løst ved forhandling og offentlighed herom.

Udover, hvad der i kommissionsbetænkningen er anført om bruttoprissystemet, har forbudet mod bindende bruttopriser den særlige baggrund, at priskontrollnämnden i 1952 som vilkår for ophævelse af priskontrollen med det af bruttoprissystemet hidtil særlig stærkt prægede kemisk-tekniske vareområde (vaske- og rengøringsmidler, toiletartikler, kosmetik, skocreme etc.) traf aftale med fabrikantforeningen om, at fabrikanterne ikke alene skulle undlade at fastsætte bindende bruttopriser, men derudover skulle give afkald på at annoncere vejledende priser.

Efter forhandlingerne mellem regeringen og organisationerne om lovforslaget blev resultatet, at forbudet alene kom til at gælde bindende bruttopriser, medens det fortsat skulle være tilladt at fastsætte og annoncere vejledende bruttopriser, såfremt det tilkendegives, at prisen må undersøges, og denne sidste bestemmelse skulle anses for opfyldt, når prisen betegnes som „riktpris“.

3. På rigsdagen blev loven vedtaget af socialdemokratiet, bondeforbundet og folkepartiet. Højre gav tilslutning til lovens almindelige bestemmelser, men stemte imod loven på grund af dens forbud mod bindende bruttopriser og licitationsaftaler. Forhandlingerne i rigsdagen havde isørigt mere karakter af en almindelig principdebat end af en diskussion om de konkrete bestemmelser i lovforslaget, der som nævnt blev vedtaget uden væsentlige ændringer.

På baggrund af, at der sluttelig opnåedes fuld enighed om den i loven fastlagte undersøgelses- og forhandlingsprocedure, bør det dog nævnes, at folkepartiet gav udtryk for ængstelse for, at loven kunne medføre ulig-